

Številka: 354-93/2021-9 (256)
Ljubljana, dne 18. 10. 2023

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

Zadeva: Mnenje o poročilu o vplivih na okolje in sprejemljivosti posega z vidika vplivov na zdravje ljudi za nameravani poseg: Vzdrževalna dela v javno korist cestnega telesa in objektov na odsekih AC A1/0046 in 0646 Domžale – Šentjakob, A1/0047 in 0647 Šentjakob – LJ (Zadobrova), 0145 priključek LJ Šentjakob in 0189 priključek LJ Sneberje

Skladno z vašo vlogo št. 354-69/2021-10 z dne 3. 10. 2023 vam posredujemo mnenje o poročilu o vplivih na okolje in sprejemljivosti posega z vidika vplivov na zdravje ljudi za nameravani poseg: Vzdrževalna dela v javno korist cestnega telesa in objektov na odsekih AC A1/0046 in 0646 Domžale – Šentjakob, A1/0047 in 0647 Šentjakob – LJ (Zadobrova), 0145 priključek LJ Šentjakob in 0189 priključek LJ Sneberje.

Zahtevek za izdelavo mnenja izvira iz poziva Ministrstva za okolje, podnebje in energijo, pod št. 35428-6/2023-2570-11 z dne 26. 9. 2023, ki je bil posredovan Ministrstvu za zdravje in je bil priložen vaši vlogi.

Mnenje je izdelano v skladu s prvim odstavkom 96. člena Zakona o varstvu okolja (ZVO-2, Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 – ZUNPEOVE).

V pregled za izdelavo mnenja smo prejeli naslednjo dokumentacijo, objavljeno na spletni povezavi <https://sovd.gov.si/download/SaLz93Z6Zr3ksF6deTOvnhBw5ADlgq?prej=200020>:

- Poročilo o vplivih na okolje za vzdrževalna dela v javno korist cestnega telesa in objektov na odsekih AC A1/0046 in 0646 Domžale—Šentjakob, A1/0047 in 0647 Šentjakob—Lj. (Zadobrova), 0145 Priključek Lj. Šentjakob in 0189 Priključek Lj. Sneberje; izdelovalec: E-NET OKOLJE d.o.o., Linhartova cesta 13, 1000 Ljubljana; številka: 100323-dn; datum: 19. 7. 2023 (dopolnitev: 15. 9. 2023).
- Ocena obremenjenosti s hrupom:
PZI, Etapa I:
 - Študija obremenitve s hrupom s predlogom protihrupnih ukrepov, št. projekta 647/I, št. načrta 2020-035-A, maj 2023, Epi Spektrum d.o.o.,

- Elaborat obremenitve s hrupom za čas gradnje, št. projekta 647/I, št. načrta 2020-035-C, maj 2023, Epi Spektrum d.o.o.,
- PZI, Etapa II:
 - Študija obremenitve s hrupom s predlogom protihrupnih ukrepov, št. projekta 647/II, št. načrta 2020-035-A2, maj 2023, Epi Spektrum d.o.o.,
 - Elaborat obremenitve s hrupom za čas gradnje, št. projekta 647/II, št. načrta 2020-035-C2, maj 2023, Epi Spektrum d.o.o.,
- Poročilo o obratovalnem monitoringu hrupa za omrežje cest, ki so v upravljanju DARS d.d., JV PNZ d.o.o. & Epi Spektrum d.o.o. & A-projekt d.o.o., št. 18-713, december 2018, dopolnitev april 2019 (zvezki 1-4).

Kot izhodišče za izdelavo mnenja smo uporabili naslednjo zakonodajo in kriterije:

- Drugi odstavek 4. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo s spremembami in dopolnitvami),
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2),

Pri izdelavi mnenja smo upoštevali tudi Mnenje o tem, ali je s stališča varovanja zdravja ljudi za nameravani poseg: rekonstrukcija cestnega telesa in objektov na odsekih AC A1/0046 in 0646 Domžale – Šentjakob, A1/0047 in 0647 Šentjakob – Lj (Zadobrova), 0145 priključek Lj Šentjakob in 0189 priključek Lj Sneberje treba izvesti presojo vplivov na okolje, št. 354-93/2021-2 (256) z dne 4. 6. 2021, ki ga je za potrebe Ministrstva za zdravje izdelal Nacionalni inštitut za javno zdravje.

PODATKI O POSEGU¹

Nosilec posega, DARS d.d. načrtuje vzdrževalna dela v javno korist cestnega telesa in objektov na odsekih AC A1/0046 in 0646 Domžale – Šentjakob, a1/0047 in 0647 Šentjakob – Lj (Zadobrova), 0145 priključek Lj Šentjakob in 0189 priključek Lj Sneberje.

Izvede se naslednja vzdrževalna dela:

- obnova voziščne konstrukcije in sanacija objektov za vzpostavitev 3. prometnega pasu,
- obnova voziščne konstrukcije AC z nadgradnjo obstoječega vozišča,
- obnova voziščne konstrukcije AC z zamenjavo obstoječe plasti obstoječega vozišča pod nadvozi,
- ureditev srednjega ločinega pasu v nezeleni izvedbi,
- ureditev novih odstavnih niš za izboljšanje varnosti prometa in prepustnosti na AC,
- ureditev pospeševalnih in zaviralnih pasov na območju priključka A1/0145 Lj Šentjakob,
- ureditev pospeševalnih in zaviralnih pasov na območju priključka A1/0189 Lj Sneberje,
- ureditev novih odstavnih niš za potrebe cestninskega nadzora na rampah obravnavanih priključkov.

Vzdrževalna dela so predvidena v dveh etapah:

- I. etapa: odseki AC A1/0046 Domžale-Šentjakob od km 4,630 do km 5,402, A1/0646 Domžale - Šentjakob od km 4,630 do km 5,391, 0145 priključek Lj Šentjakob od km 0,000 do km 0,810 in A1/0047 Šentjakob- Lj (Zadobrova) od km 0,000 do km 2,030, 0647 Šentjakob-Lj (Zadobrova) od km 0,000 do km 2,030 in 0189 priključek Lj Sneberje od km 0,000 do km 0,926,
- II. etapa: odseki AC A1/0046 in 0646 Domžale-Šentjakob od km 0,160 do km 4,630.

¹ Povzeto po zgoraj citiranem Poročilu o vplivih na okolje

Vzdrževalna dela avtoceste bodo izvedena v prečnem profilu 3,75 m+3,75 m+3,50 m, pri čemer se vzpostavi 3. prometni pas za stalno uporabo z vodenjem hitrosti (omejitvijo hitrosti) po posameznih prometnih pasovih, z zadostnim številom odstavnih niš in SPIS portalov.

Z vzpostavitvijo 3. prometnega pasu v širini 3,50 m z njegovo stalno uporabo v obeh smereh vožnje, se bo tako vzpostavila 6 pasovnica z vodenjem hitrosti po posameznih prometnih pasovih. Na obstoječih prometnih pasovih (vozni in prehitevalni pas) bo hitrost vožnje za osebna vozila omejena na 130 km/h, pri novo vzpostavljenem desnem 3. prometnem pasu (širine 3,5 m) pa na 110 km/h. Za zagotovitev prometne varnosti je predvideno tudi zadostno število odstavnih niš na razdaljah približno 750 m.

Sočasno je predvidena tudi celovita obnova voziščne konstrukcije zaradi dotrajanosti obstoječe voziščne konstrukcije.

UGOTOVITVE V ZVEZI S POSEGOM

Območje obravnavanih AC odsekov leži med Domžalami in Zadobrovo v pretežno ravninskem delu v SV delu Ljubljanske kotline na območju občin Domžale in Mestne občine Ljubljana.

- Viri pitne vode:

Lokacija posega se ne nahaja na vodovarstvenem območju. Najbližje vodovarstveno območje se nahaja približno 550 m zahodno od območja posega, VVO zajetje »Hrastje« je od območja vzdrževalnih del oddaljeno 1.010 m.

Vzhodno od predvidenega posega, v oddaljenosti približno 610 m in 740 m, se nahajajo tri vodna dovoljenja za lastno oskrbo s pitno vodo (št. vodnih dovoljenj: 35526-166/2013, 35526-65/2014), ki ne ležijo na vodovarstvenem območju.

Večji del predvidenega posega se nahaja na območju Vodnega telesa podzemnih voda SAVSKA KOTLINA IN LJUBLJANSKO BARJE (šifra vodnega telesa: SIVTPODV1001), kjer ima drugi vodonosnik kraške in razpoklinske značilnosti. Manjši del predvidenega posega se nahaja na območju Vodnega telesa podzemnih voda POSAVSKO HRIBOVJE DO OSREDNJE SOTLE (šifra vodnega telesa: SIVTPODV1008), kjer ima prvi vodonosnik razpoklinske, kraške in skrasele značilnosti ter tudi drugi in tretji razpoklinske značilnosti. Kraški vodonosniki so ranljivi za posledice različnih virov onesnaženja, zaradi česar so lahko ogroženi vodni viri za oskrbo s pitno vodo, tudi v več deset km oddaljenih predelih.

MNENJE O POROČILU O VPLIVIH NA OKOLJE:

Menimo, da je zgoraj citirano Poročilo o vplivih na okolje za vzdrževalna dela v javno korist telesa in objektov na odsekih AC A1/0046 in 0646 Domžale—Šentjakob, A1/0047 in 0647 Šentjakob—Lj. (Zadobrova), 0145 Priključek Lj. Šentjakob in 0189 Priključek Lj. Sneberje z vidika obravnave vplivov na zdravje in počutje ljudi ustrezno.

MNENJE O SPREJEMLJIVOSTI NAMERAVANEGA POSEGA Z VIDIKA VPLIVOV NA ZDRAVJE LJUDI

Na podlagi podatkov navedenih v predloženi dokumentaciji menimo, da je poseg Vzdrževalna dela v javno korist cestnega telesa in objektov na odsekih AC A1/0046 in 0646 Domžale – Šentjakob, A1/0047 in 0647 Šentjakob – LJ (Zadobrova), 0145 priključek LJ Šentjakob in 0189 priključek LJ Sneberje z vidika vplivov na zdravje ljudi sprejemljiv.

POJASNILA V ZVEZI Z OCENJEVANJEM VPLIVOV NA ZDRAVJE LJUDI:

Izhodišča, ki so bila uporabljena za mnenje o verjetnem pomembnem vplivu na zdravje ljudi, so naslednja:

- Odločitve o sprejemljivosti vplivov na zdravje temeljijo na mejnih vrednostih za onesnaženost okolja, ki so določene z veljavno slovensko zakonodajo s področja okolja (npr. za onesnaženost zraka, hrup v naravnem in življenjskem okolju, kakovost pitne vode, itd) ter drugih nacionalnih predpisih s področja ravnanja z okoljem, ki določajo mejne vrednosti, pravila ravnanja in podobno (npr. predpisi s področja urejanja emisij v vode in zrak, ravnanje z odpadki, itd.).
- V primeru presoje vpliva hrupa na zdravje in počutje ljudi pri oceni smiselno upoštevamo tudi smernice Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2018.
- Navedba v mnenju »da izvedba plana/posega verjetno ne bo imela pomembnejših vplivov na zdravje ljudi« pomeni, da stopnja tveganja za zdravje ljudi najverjetneje ne bo večja, kot je zajeta v mejne vrednosti, ki so določene z okoljsko zakonodajo. Vendar: skladnost z mejnimi vrednostmi ne pomeni nujno, da ni zdravstvenih učinkov.²
- Pri izdelavi mnenja smo upoštevali tudi, da bodo izvajalci del in upravljalci posega v času življenjske dobe posega (gradnja, obratovanje, odstranitev) spoštovali pripadajočo veljavno okoljsko zakonodajo in drugo pripadajočo zakonodajo, ki je namenjena varovanju zdravja ljudi.

Predlog za dopolnitev citirane zakonodaje za hrup in opomba glede ocenjevanja hrupa v okolju:

V Poročilu o vplivih na okolje naj se v poglavju 2.13 Predpisi s področja varstva okolja, v točki »HRUP« doda: Operativni program varstva pred hrupom, 2022.

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Javne-objave/Javne-obravnave/OP-hrup/op_hrup.pdf

V Operativnem programu varstva pred hrupom je na strani 5 v Tabeli 1.2 navedeno, da Svetovna zdravstvena organizacija priporoča, da se okoljski hrup zmanjša pod navedene ravni hrupa, kjer se že lahko pojavijo negativni učinki na zdravje ljudi. Za cestni promet je ta raven 53 dBA za L_{dn} in 45 dBA za L_{noč}. Skladno se strateške karte hrupa izdelujejo tudi za to območje obremenjenosti okolja s hrupom, kar se poroča Evropski komisiji.

Na podlagi zakonodaje, ki sledi iz Direktive 2002/49/ES o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa bi pričakovali, da se bo pri novih posegih v okolje ocenjevala izpostavljenost prebivalcev nad 55 dBA za L_{dn} in 50 dBA L_{noč}. V primeru, da tega ne upoštevamo in ne zmanjšujemo ravni hrupa v okolju skladno z omenjeno direktivo ne moremo pričakovati zmanjšanja hrupa v okolju, ki smo si ga zastavili v okviru Akcijskega načrta za ničelno onesnaževanja (2021). Eden od ciljev je: zmanjšanje deleža ljudi, ki jih kronično moti prometni hrup, za 30 %.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_2345

Menimo, da je upoštevanje čezmerne obremenjenosti skladno z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju ne zagotavlja zadostne zaščite zdravja prebivalcev, ki so tako visokim ravnem hrupa v svojem bivalnem okolju in tudi v bivalnem okolju na prostem izpostavljeni dolgoročno. Še posebej bi bilo treba zaščititi otroke in mladostnike, ki jih spodbujamo, da čim več časa preživljajo na prostem, torej tudi na zunanjih površinah v okolici bivališč.

² United Nations, Economic and Social Council, Economic Commission for Europe: Draft guidance on assessing health impacts in strategic environmental assessment. Working Group on Environmental Impact Assessment and Strategic Environmental Assessment. Ninth meeting, Geneva, 9–11 June 2020, ECE/MP.EIA/WG.2/2020/7

Pripravili:

Andrej Uršič, univ. dipl. biol.

ANDREJ
URŠIČ

Digitalno podpisal
ANDREJ URŠIČ
Datum: 2023.10.18
06:51:14 +02'00'

dr. Sonja Jeram, univ. dipl. biol.

SONJA
JERAM

Digitally signed
by SONJA JERAM
Date: 2023.10.18
07:51:09 +02'00'

Maša Ceglar, mag. san. inž.

MAŠA
CEGLAR

Digitally signed
by MAŠA CEGLAR
Date: 2023.10.18
07:28:42 +02'00'

Predstojnica
Nina Pirnat, dr. med,
spec. epid. in javnega zdravja

na Perjan

V vednost:

- naslov
- arhiv, tu

